

De com passaven els diumenges i festius el jovent de Les Escaules als anys 40

El diumenge, no cal que us digui que era d'obligació anar a missa.

En arribar l'equinocci d'estiu, per Sant Joan, solia ser el primer bany de l'any. El jovent baixava a la Muga a banyar-se: els del poble, es remullaven a la resclosa de la central, i els dels masos, a la resclosa del Molí d'en Miró. A la tarda, es feia una passejada fins a la Caula, esperant l'hora d'anar al ball. En Burfo de can Genovès era el disc-jòquei, i ballàvem al so de la gramola. Obríem amb una sessió de sardanes, després venia el ball. Teníem tots els discos més moderns del mercat, des del repertori d'Antonio Machín, Jorge Sepúlveda, Bonet de San Pedro, de les germanes Ros, que foren les primeres que cantaren en català, de musicals de pel·lícula... en fi, teníem el repertori més complet de tota la contrada.

Parlant de veïns, al ball hi venien a ballar nois de pobles més grans que el nostre, com eren Cabanes, Llers, Biure, Boadella, Pont de Molins i Agullana. En total, unes quinze o vint parelles més o menys. Els d'aquí a Les Escaules primer anaven a Figueres a fer el pinxo, però quan tornaven a la nit, també s'afegien a les ballarusques. He dit de nit per la senzilla raó que el ball durava tarda i nit. El noi amb qui ballaves, a la mitja part, quan anàvem al cafè, et convidava a un refresc si era l'estiu, i a l'hivern a una copeta de peppermint, un licor dolç molt bo. Com veieu, no ens estàvem de res, fent la mitja part com feien les festes majors. Això si no teníem funció teatral. El cafè estava ple d'homes que jugaven a cartes. Feien unes rifes on rifaven, entre altres coses, uns xuixos riquíssims, que feien la delícia dels paladars més exigents.

Crec que era l'any 45 que un grup d'Acció catòlica passejava la Mare de Déu de Fàtima pels pobles. Quan vingueren aquí, s'engalanà el poble de flors i guirlandes de balcó a balcó. Feia molt de goig. Igual que també férem per les missions l'any 57, quan una setmana vingueren tres missioners a predicar, que Déu n'hi do el que ens arribaren a dir en el confessional...! M'havia passat de llarg lo de Fàtima: havíem d'acompanyar el seguici a Boadella. En Paqitu de can Marull ens digué: "Va, noies, que us porto! Pugeu!" Era un camió que fou abandonat a la retirada, i ell, amb fustes i filferros, aixecà les baranes per encabir-hi més sacs de ciment. Aquella furgoneta semblava de fireta. A la carretera, que van fer els soldats del campament del camp d'en Burgas acabada la guerra, hi havia uns esborancs de mil dimonis. Les pluges i la manca de manteniment feien que estigués en un estat lamentable. I això durant anys i panys. Aquella katuska o "caixa de cerilles", que li dèiem, quins ensurts ens feia durant el trajecte! Semblaven les muntanyes russes, com si ens haguéssim d'estavellar. Anàvem totes ben arrapades les unes a les altres. Imagineu! Anàvem dempeus! Quin seny! Coses de joves... A la tornada, vam dir a en Paqitu: "Ja anirem a peu, gràcies!" No tinguérem ganes de tornar-hi més. Quina odissea!

Jo també, com en Jordi Parrot, voldria saber on ha anat a parar la col·lecció fantàstica de discos i la magnífica gramola. Crec que els culpables haurien de sortir a la llum. Seria bo saber-ho, no us sembla?

Lola Baró Delòs